

ผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดอำนาจเจริญ ตามโครงการ Big Rock

ความเป็นมา

จังหวัดอำนาจเจริญเป็นจังหวัดหนึ่งที่เป็นพื้นที่เป้าหมายของโครงการยกระดับ OTOP ใน ๑๐ จังหวัด ยากจน (แม่ฮ่องสอน กาฬสินธุ์ บุรีรัมย์ น่าน นครพนม นครราชสีมา ปัตตานี ชัยนาท ตาก และอำนาจเจริญ) จึงเป็น จังหวัดหนึ่งในโครงการ Big rock ที่เกิดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจภายในประเทศ ตาม นโยบายของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญกับการกระจายรายได้ โอกาส และความมั่งคั่ง อย่างเท่าเทียมเพื่อให้ประเทศหลุด พ้นจากกับดักของความเหลื่อมล้ำ และสร้างความปรองดองให้คนในชาติ โดยใช้กลไกการขับเคลื่อนวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.) เป็นพื้นฐานในการเตรียมคนไทยเข้าสู่ศตวรรษที่ ๒๑ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปทำ วิจัย ตรวจสอบสินค้า OTOP ว่ามีสินค้าตัวใดที่หน่วยงานสามารถเข้าไปยกระดับ โดยใช้ วทน. เพื่อให้สินค้าสามารถ ไปวางขายหรือแสดงผลผลิตภัณฑ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ ในการดำเนินการยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP ใน จังหวัดอำนาจเจริญนี้ กรมวิทยาศาสตร์บริการได้บูรณาการงานร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่น ได้แก่สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดอำนาจเจริญ และได้ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี โดยมีเป้าหมายให้กองเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์อุปโภค เป็นผู้ประสานงานร่วมในการนำกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.) ไปพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ OTOP ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้า และผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร โดยใช้เอกลักษณ์และวัฒนธรรมของท้องถิ่นมาสร้างมูลค่าเพิ่ม และการทำให้ สินค้าของชุมชนมีคุณภาพได้มาตรฐาน

สรุปผลการดำเนินงาน

การลงพื้นที่เพื่อสำรวจศักยภาพด้านการผลิต พบว่า ผู้ประกอบการ OTOP ยังขาดองค์ความรู้ที่ใช้ในการ ผลิตสินค้าให้มีคุณภาพ ขาดเครื่องมือการผลิตที่ทันสมัย วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตมีคุณภาพไม่สม่ำเสมอ และกลุ่มไม่ สามารถรับคำสั่งการสั่งซื้อสินค้าคราวละมากๆ ได้ เนื่องจากกลุ่มยังไม่มีระบบการบริหารจัดการที่ดี ขาดเงินทุน หมุนเวียน และจากการเก็บข้อมูลเพื่อรวบรวมประเด็นปัญหาและความต้องการของกลุ่มผู้ประกอบการเป้าหมาย ทำ การประเมินและวิเคราะห์ศักยภาพความพร้อมของกลุ่มผู้ประกอบการก่อนการเข้าร่วมพัฒนาโดยการสัมภาษณ์ และ เก็บตัวอย่างผลิตภัณฑ์มาทดสอบเพื่อการพัฒนากระบวนการผลิต สามารถแยกประเด็นปัญหาเพื่อการนำไปสู่การ พัฒนาด้านการผลิต ได้ดังนี้

- **ผลิตภัณฑ์ผ้า** ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาการย้อมที่ได้สีไม่สม่ำเสมอและ ความไม่คงทนของสีหลังการซัก สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ตัวอย่างผ้าที่ พบว่าตัวอย่างผ้าไม่ผ่านรายการทดสอบความคงทนของสีหลังการซัก ร้อยละ ๔๘ เมื่อนำกระบวนการทาง วทน. ไปถ่ายทอดให้ความรู้เชิงปฏิบัติการให้เข้าใจใน หลักการย้อมสีให้ได้สีที่สม่ำเสมอด้วยการทำความสะอาดเส้นใยเพื่อขจัดไขมันหรือ สิ่งสกปรกออกไปก่อนทำการย้อม และในขณะที่ย้อมให้ทำการพลิกกลับเส้นใย เพื่อให้น้ำสีแทรกซึมเข้าไปทั่วทั้งภายในและภายนอก สำหรับปัญหาด้านความไม่ คงทนของสีหลังการซัก แก้ไขโดยให้ความรู้และความเข้าใจในหลักการอิมตัวของสี ย้อมที่หากต้องการสีเข้ม ในการย้อมก็ต้องใช้ปริมาณสีย้อมให้มากขึ้น หรือเพิ่ม จำนวนครั้งของการย้อมมากกว่าเดิม นอกจากนี้ในการย้อมควรเลือกใช้สารช่วย ย้อมเพื่อให้เกิดการติดของสีได้มากขึ้น และควรเพิ่มจำนวนครั้งในการล้างน้ำสี ส่วนเกินออกให้หมดจนน้ำล้างใส
- **ผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร** เนื่องจากจังหวัดอำนาจเจริญให้การสนับสนุน ในด้านการปลูกพืชสมุนไพรและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์

สมุนไพร แต่ผู้ประกอบการ OTOP ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายใหม่ที่เพิ่งเริ่มดำเนินการจึงยังขาดความรู้และความเข้าใจในการเลือกใช้วัตถุดิบ การสกัดสมุนไพร และความไม่พร้อมในด้านโรงเรือนทำให้ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.)

เมื่อทำการประเมินและวิเคราะห์ศักยภาพความพร้อมของผู้ประกอบการก่อนการเข้าร่วมพัฒนา พบว่าจุดแข็งของกลุ่มผู้ประกอบการส่วนใหญ่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ๓ - ๔๑ปี สมาชิกกลุ่มอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน และส่วนใหญ่มีหน่วยงานให้การสนับสนุนอย่างน้อย ๑ หน่วยงาน ส่วนจุดอ่อน ของกลุ่มผู้ประกอบการส่วนใหญ่ คือ สินค้ายังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช)

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑ สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ OTOP ด้วยกระบวนการทาง วทน. จำนวน ๑๓๐ กลุ่มเป็นผู้ประกอบการ OTOP ประเภทผ้า ๑๑๙ กลุ่ม และผู้ประกอบการ OTOP ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร ๑๑ กลุ่ม ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความพึงพอใจมากกว่าร้อยละ ๙๐ และเพื่อให้ผู้ประกอบการ OTOP เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๒ ผู้ประกอบการสามารถผลิตสินค้าผ่านเกณฑ์มาตรฐานมากขึ้น

๓ ภาพรวมของรายได้ของผู้ประกอบการ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕๑ โดยรายได้ก่อนเข้าร่วมโครงการของทั้ง ๑๓๐ กลุ่มเฉลี่ย ๑,๐๗๓,๙๕๐ บาทต่อเดือน และรายได้หลังเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย ๒,๖๙๗,๕๐๑ บาทต่อเดือน เมื่อทำการวิเคราะห์ราคาขายผลิตภัณฑ์หลังได้รับการพัฒนาจากโครงการแล้วพบว่ามียอดได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดอำนาจเจริญ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กลุ่มผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเคมี กองเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์อุปโภค

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๐๑ ๗๒๓๒ -๓๓

โทรสาร ๐ ๒๒๐๑ ๗๒๑๓